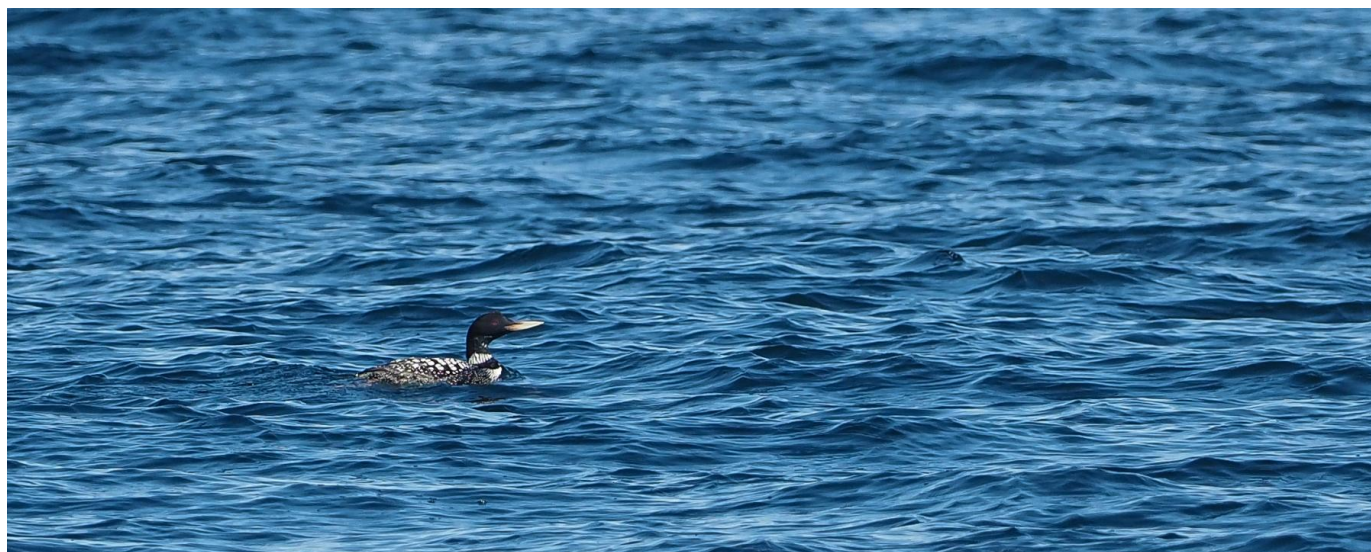

DOF - Dansk Ornitologisk Forening

Adamsii Tours

HAANING I FELTEN I søndags gennemførtes den første Adamsii Tour siden 2015. Fænomenet opstod i 2012, og der har i alt været gennemført fem ture siden da. Turen går til en betydelig Europæisk forekomst af hvidnæbbede lommer i et begrænset område i det centrale Kattegat. Det tager fem timer at sejle derud, og det gør, at Adamsii Tours hører til en af de mest eksklusive naturoplevelser, man kan opleve her i kongeriget.

I søndags den 21. april gennemførtes Adamsii Tour 2019.

12 deltagere dukkede op på Sæby Havn kort før klokken fem om morgenen. Alle var forventningsfulde, da vejrudsigten var god. Jævn vind om morgenen, der ville aftage i løbet af dagen. Vi ved, at Adamsii Tours betinger, at der skal herske svage vindforhold, da Kattegat er kendt for krappe bølger, og fordi vi ikke har mange chancer for at finde fuglene i for høj bølgegang.

Turen sydover ned gennem kattegat, forbi Læsø, gav spredte flokke af især fløjsænder, en del rødstrubede lommer, tejster, suler og overflyvende flokke af bramgæs. En del småfugle, især engpibere, passerede jævnt over det meste af formiddagen.

Adamsii Tour 2019 deltagere. Fra venstre: Oluf Lou, Arnbjørn Jens Jørgensen, Jacob Sterup, Thomas Thelle, Søren Poulsen, Søren Haaning Nielsen (siddende) og Jan Lindgaard Rasmussen (siddende). Foto: Henrik Haaning Nielsen

Efterhånden sås også sortstrubede lommer, og stemningen var god på dækket. Det holdt, lige indtil en birdalarm tikkede ind med en blå glente fra Skagen... Jeg syntes, at jeg godt kunne aflæse, ud fra ansigtsudtrykkene, at flere tænkte: Hvad fanden laver jeg her?

På det tidspunkt var der flere timer til ankomsten i Adamsii-området, og jeg kunne, i min rolle som arrangør, mærke, hvordan jeg krydsede fingre for at vi ville få nogle helt særlige og helt fantastiske oplevelser med de hvidnæbbede lommer.

Alle spejdede flittigt, og da vi er i yderområdet af Adamsii-hotspottet, bliver den første storlom opdaget. Det er en islom i fuld sommerdragt. Fedt nok. Så er vi i gang.

Efter yderligere en halv time melder skipper, at vi om fem minutter kommer til første GPS-position. Der går kun et par minutter. BOM. Så ligger den første hvidnæbbede lom klar til os. Den er i fuld sommerdragt, men den driller, og vores skipper skal lige få arbejdet sig ind på, hvordan man forsigtigt nærmer sig fuglen. Det lykkedes ikke helt, hvorfor den bliver væk, og flere deltagere er ikke fornøjede. Nogle fik faktisk ikke set næbbet.

At opdage en adult hvidnæbbet lom i sommerdragt liggende på havet giver et gip i de fleste... Kattegat den 21. april 2019. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Shit tænker jeg – og samtidig tikker en opdatering ind fra Skagen om, at den blå glente er på plads. Den raster, og man ser den drømmegodt. Folk får fede billeder.

Jeg smiler nervøst til Oluf Lou, der bor i Skagen, og som ikke har Blå Glente i Danmark....

Heldigvis bliver de næste møder med de hvidnæbbede lommer bedre, og der kommer thumbs-up fra deltagerne. Tallet vokser støt i løbet af dagen. Havet lægger sig. Vi finder flere, men sejler også i lange perioder uden at se nogle. Pludselig kommer de imidlertid igen, og på det sidste stop er oplevelsen ret fantastisk, idet vi ser fugle i forlængelse af hinanden. Adamsiier i sommerdragt i lag. Er der 3? Er der 5? Dagen bliver legendarisk og totalen ender på 11 Hvidnæbbede Lommer og 3 Islommer. Den hidtil højeste dagstotal af hvidnæbbet lom på Adamsii Tours.

Det er en speciel fornemmelse at opleve, hvordan de hvidnæbbede lommer pludselig bare dukker op i det ret begrænsede område midt i Kattegat. Havdybden og havbundsforhold spiller sandsynligvis en vigtig rolle i forhold til, at de ligger netop her. De adulte fugle i sommerdragt udgør et fantastisk syn ude på åbent hav. Kattegat den 21. april 2019. Foto: Henrik Haaning Nielsen

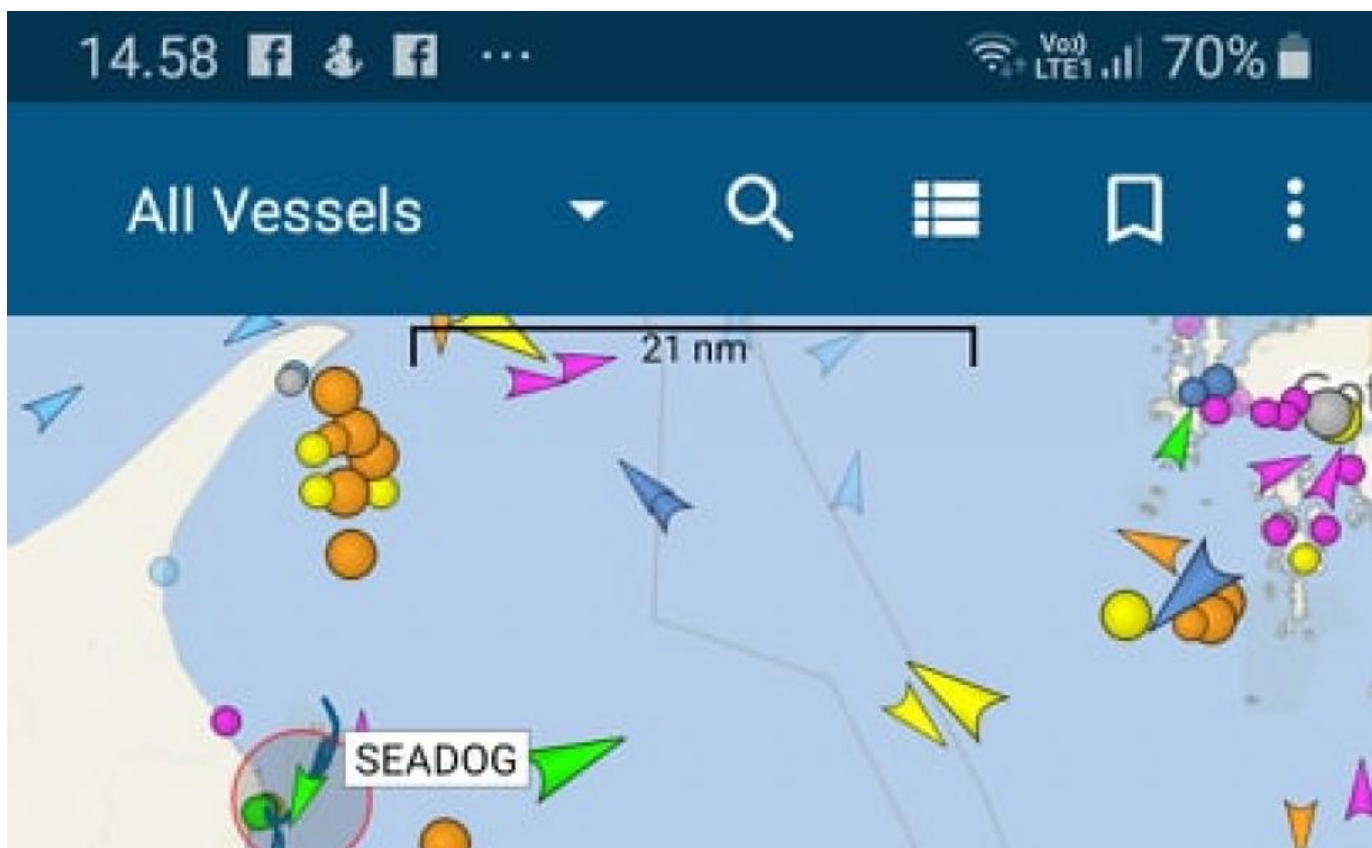

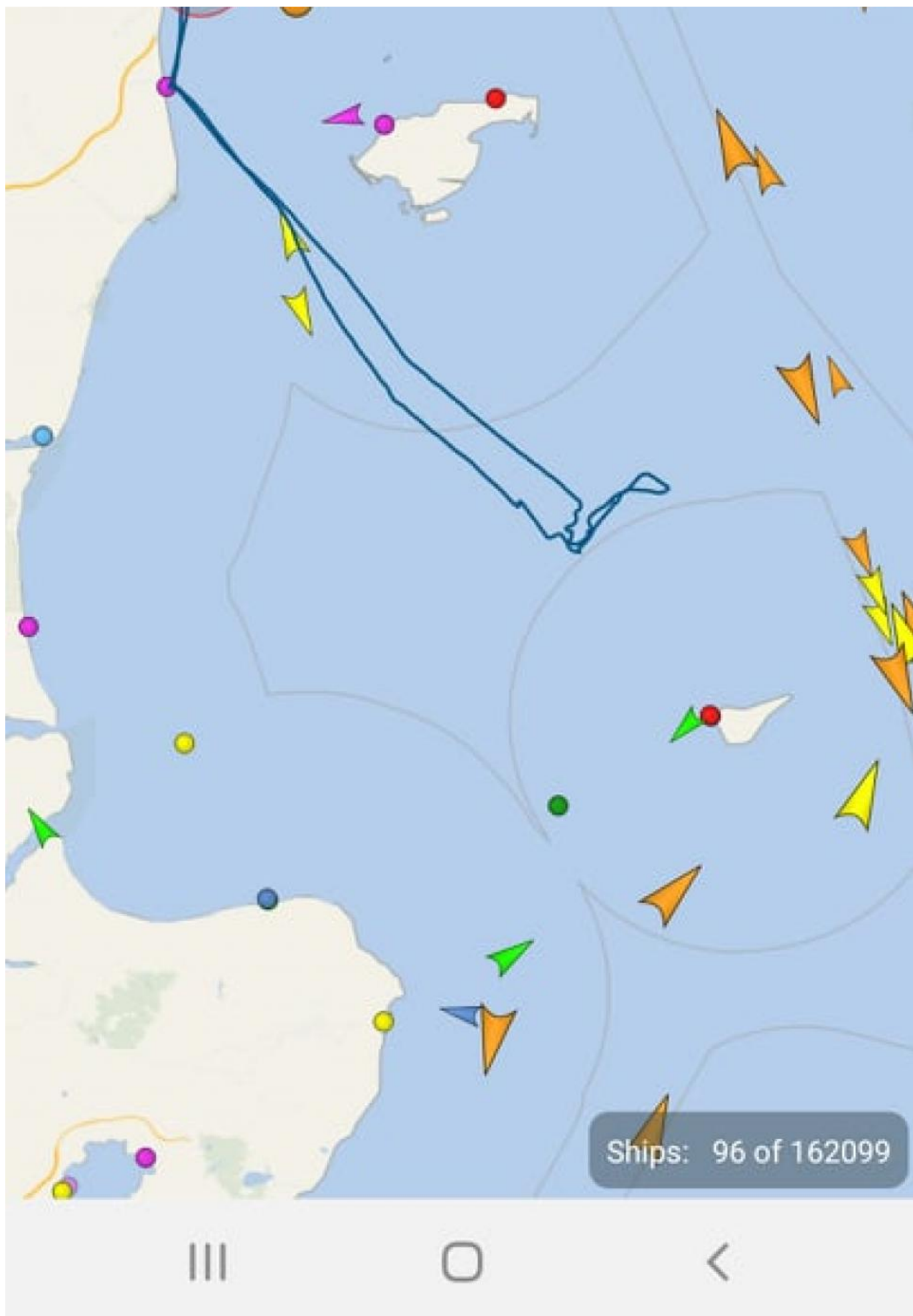
På alle ture har vi set underligt spraglet udseende fugle. I starten mente vi at det kunne være 3K fugle, men vi er nu af den overbevisning at det drejer sig adulte i fældning til sommerdragt. Denne fældning skulle foregå ret hurtigt. Kattegat den 21. april 2019. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Turen hjem føles som altid lang. De planlagte fem timer bliver til seks en halv. Klokken er 22:15, da vi kan stå af. Mættet af oplevelser. Mættet af at spejle. Faktisk er man totalt smadret, men på den gode måde. Adamsii-tours er en stærk oplevelse.

Glade deltagere på vej hjemad efter fede oplevelser med især hvidnæbbede lommer i Kattegat. Fra venstre: Thomas Thelle, Søren Haaning Nielsen, Jan Lindgaard Rasmussen og Jan Svejgaard Jensen. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Vores sejlroute, søndag den 21. april 2019. Foto Jan Lindgaard Rasmussen

Egentlig startede det hele i 2009.

I forbindelse med forundersøgelserne omkring den projekterede Anholt Vindmøllepark foretog observatører fra konsulentfirmaet Marine Observers/Dansk Bioconsult transektmålinger, fra skib, af fugleforekomsterne i farvandet omkring Anholt. I den forbindelse fandt de en helt ukendt forekomst af hvidnæbbet lom, der i den grad fik os feltornitologer til at spærre øjnene op.

Jeg fik i 2012 leveret GPS-positionerne fra Marine Observers/Dansk Bioconsult med henblik på at sejle ud og opleve de hvidnæbbede lommer. Give det en chance. Det tog tid at finde en båd og en skipper med den rette indstilling og pris, men det lykkedes, da jeg fik kontakt med skipper Klaus Madsen, der driver turbåden Seadog. Det er samme båd, der sejler interesserede til Hirsholmene, og arrangerer sælsafarier ved Læsø.

Da han havde indkodet gps-positionerne, kunne han fortælle, at sejladsen fra Sæby ville tage fem timer. Han lavede derfor et tilbud, der inkluderede seks timer i området med hvidnæbbede lommer, altså en dag i Kattegat på 16 timer. Afgang klokken 05:00 fra Sæby og ankomst, samme sted, klokken 21:00.

Jeg slog til, og resten er historie. Siden 2012 er det lykkedes at gennemføre fem Adamsii Tours, hvoraf jeg selv har deltaget i de fire. Turene har leveret varen hver gang, men det kræver m/k af den rette støbning. 16 timer er lang tid, og der skal arbejdes for sagen, da det hver gang har vist sig at hvidnæbbet lom, på trods af størrelsen, kan være påfaldende svær at finde. Det overrasker alle hver gang. Alligevel er det lykkedes at finde 10 ex. i 2012, 5 ex. i 2013 (og 8 islommer!), 7-8 ex. i 2014 (og en islom), 3 ex. i 2015 (og 1 islom) samt altså hele 11 ex. i 2019 (og 3 islommer).

Jens Kirkeby kreerede [denne fine video](#) fra turen i 2014 der fint illustrerer stemningen omkring Adamsii Tours.

En ting der også er fantastisk at opleve, er, at de hvidnæbbede lommer tilsyneladende holder til i et ret begrænset område. Lommebanken som området blev døbt på seneste tur. Anholt kan ses ude i det fjerne, men ellers er det bare åbent hav. Eneste forskel er, at skipper kort forinden har proklameret, at vi nu nærmer os de første GPS-positioner og pludselig – bom – så finder vi de første fugle. Det er en sjov fornemmelse, og det giver samtidig oplevelsen af, at vi er i gang med at opleve noget eksklusivt. Dette her er ikke noget, man bare kan tage ud at se på må og få. Du er nødt til at kende stedet. Det nøjagtige sted. De ligger ikke bare tilfældigt og spredt over et stort område.

Ved at studere søkortene har det vist sig, at de fleste observationer af islom sker et stykke nordvest for positionerne med hvidnæbbet lom. Typisk hvor havdybden er omkring 8 meter. Der hvor vi finder de hvidnæbbede lommer er havdybden derimod ca. 12 meter. Et studie fra de norske overvintringspladser af både islom og hvidnæbbet lom har vist, at islom benytter overvintringsplader, hvor havbunden er fast, mens hvidnæbbet lom foretrækker mudret havbund. Ligesom vores oplevelse, oplevede nordmændene også, at hvidnæbbet lom forekom på lidt større havdybder.

Hver gang vi er afsted, bliver alle positioner logget, og vi har derfor nu et godt og ret fintmasket billede af, hvor de ligger, storlommerne. Det er oplagt at tro, at området også er en overvintringsplads, men det bør undersøges nærmere. Knud Flensted, der er biolog i DOF, og som var deltager på den seneste tur, vurderer, at der umiddelbart kan være tale om op mod 10 % af alle de kendte regelmæssige vinterforekomster i Europa og omtrent 100 % af de overvintrende i EU. Hvidnæbbet lom er globalt rødlistet, og Knud Flensted mener, at "Lommebanken" bør udpeges til EU-fuglebeskyttelsesområde. Det kan jeg kun erklære mig enig i.

Tak til alle deltagere for en fin tur og tak til Jan Lindgaard Rasmussen for kortet over vores rute.

 Dato:
27. 04. 2019

 Skrevet af:
Henrik Haaning Nielsen

 Fotos af:
Henrik Haaning Nielsen
Jan Lindgaard Rasmussen

 Emner:
Oplevelser i Felten

 Tags:
ADAMSII TOURS, HVIDNÆBBET LOM, ISLØM, KATTEGAT, SEADOG, STORLØMMER. LOMMEBANKEN